

MERKEZ SOL SİYASETİN “ÇAĞDAŞ YÖNETİM PROJESİ”

Uluç GÜRKAN (*)

Bu proje, aralarında Nobel ödüllü bilim adamlarının da bulunduğu 130'u aşkın uzman tarafından hazırlandı. Haziran ayı başında Berlin'de bulunan beş kıtanın merkez sol eğilimli 14 devlet ve hükümet başkanının (1) değerlendirmesine sunuldu.

Başkanların altısı (2) daha önce, Kasım 1999'da **Floransa**'da biraraya gelmişti. Orada 21. yüzyılda ortaya çıkan yeni zorluklarla nasıl başa çıkılacağı, yeni fırsatların nasıl değerlendirileceğini konuşmuş ve ortak bir merkez sol projenin geliştirilmesi için aralarında sözleşmişlerdi. Berlin'deki genişletilmiş buluşmada bu söz gerçekleşti. 3 saat süreli bir beyin fırtınası sonrasında liderler ortak bir temel bulabildiler ve projeye son biçimini verdiler.

"**21. Yüzyıl İçin Çağdaş Yönetim Projesi**", 3 Haziran 2000 günü Federal Almanya Başbakanlık Binası'nın büyük kabul salonunda düzenlenen görkemli bir basın toplantısıyla kamuoyuna "**Berlin Bildirgesi**" adıyla açıklandı..

Bildirgenin dünya genelindeki yankısı büyük oldu. Türkiye'de ise görmezden, duymazdan gelindi. Merkez sol liderlerin **Berlin** buluşmasına bizim medyamız daha çok magazin yönüyle, o da İngiltere Başbakanı **Tony Blair**'in "babalık izninde" olduğu için toplantıya katılamadığı konulu birkaç küçük haberle değindi.

(*) Demokratik Sol Parti Ankara Milletvekili

(1) ABD, Almanya, Fransa, İtalya, Portekiz, Hollanda, İsveç, Yunanistan, Kanada, Brezilya, Arjantin, Peru, Yeni Zelanda, Güney Afrika.

(2) ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya.

Oysa olay pek çok bakımdan önemliydi. 21. yüzyılın ilk önemli uluslararası belgesi imzalanmıştı. Bu belgeyle merkez sol, 20. yüzyılın özellikle son on yılında büyük üstünlük sağladığı merkez sağ karşısında 21. yüzyılda da dünyayı yönetme iddiasını güçlü bir biçimde pekiştirmişti.

Bunun da ötesinde, **ABD** merkez sol iddianın tarafı olmuştu. Çok partili rejim geleneği birbirinin benzeri merkez sağ iki partinin varlığına dayanan **ABD**'de Demokratlar, deyim yerindeyse sola açılmışlardı. Demokrat yönetim, ortadaki seçmen kitlesinin duyarlılıklarını sol politikalar izleyerek yakalamaya çalışıyordu.

Bu açılım 68'li **Bill Clinton**'un bir fantezisi de değildi; geneldi. Nitekim Cumhuriyetçilerin Seçim Kurultayı'nda en büyük ilgiyi, "**Sol esintili demokrat politikaların gerisinde kalmamalıyız**" diyen eski Genelkurmay Başkanı **Powel** ile onu destekleyen Bayan **Bush** görmüştü. Demokrat aday **Gore**'un başkanlık yarışındaki rüzgarı da sol esintili "**çalışan aileler için mücadele**" söylemiyle önemli ölçüde artmıştı.

YENİDEN SOL

Merkez sol hareketin liderleri Berlin'de, deyim yerindeyse "**yeniden sol**" dediler. Blair-Schröder öncülüğünde 1990'lı yıllarda soldan kıvrılan "**üçüncü yol**" ve "**yeni sol**" arayışlarını dışladılar. Yeni yüzyılda, solun öz değerleriyle olan bağlarını daha fazla gevşetmek, bu anlamda solu sağlaştırıp sıkılaştırmak yerine, unuttuğumuz, bize unutturulan solun öz değerlerine dönüşün mesajını "Berlin Bildirgesi" ile açıkça verdiler:

"Bizler, her şeyden önce değerlerimizle birbirimize bağlıyız. Dayanışma ve sosyal adalete sadığız. Herkesin eşit değerde olduğuna ve karşılıklı sorumluluğa inanıyoruz. Bu değerler, hızla değişen dünyada yeni ilişkileri gündeme getirmektedir."

Bildirgede merkez solun 21.yüzyıl için hedefi, "**herkes için fırsat, herkesten sorumluluk ve herkesin toplumu**" olarak tanımlanmıştı. Liderler, hedefe ulaşmak için "**çağdaş yönetimin yeni yöntemlerinin**" yaşama geçirilmesini gerekli görüyorlardı.

Bir yeni yöntem, küreselleşmenin kontrol altına alınması olacaktı. Liderler, bunun gerekçesini Türkiye için özellikle önemli olan şu çarpıcı değerlendirmeye açıkladılar:

"Bizler, küreselleşmenin getirdiği olanakların farkında olan, ancak tehlikelerini de görebilen liderleriz. Bir ekonomik, sosyal ve kültürel gerçeklik olarak küreselleşmeyi tamamen kabul ediyoruz. Fakat bu kendi gelişimine bırakılmamalıdır. Küreselleşme birlikte kontrol edebileceğimiz bir gerçektir..

Biliyoruz ki, küreselleşme bütün insanlarımızı, özellikle de gelir dağılımının daha eşitsiz olduğu gelişmekte olan dünya için aynı şekilde yarar sağlamayacaktır. Küreselleşme herkes için daha yüksek yaşam standartlarına önderlik etmeli, çevrenin ve çalışanların pahasına tahrip edici bir yarış olmamalıdır.."

Küreselleşmeyle ilgili bu değerlendirme, 21. yüzyılın merkez soldaki çağdaş yönetimlerinin anahtar görevini de belirledi. Değişimi büyük bölümüyle insanın kendisi gerçekleştirebilmeliydi. Buna yardımcı olmak için insanlara yaratılmakta olan yeni dünyada yeteneklerini sergileyebilecekleri araçlar mutlaka sağlanmalıydı.

Merkez sol liderler, küreselleşmenin yanı sıra pazar ekonomilerinin de kendi doğal işleyişine terk edilemeyeceği görüşündeydiler. Pazar ekonomilerinin "sosyal sorumluluk ile birleşmesini" düşünüyorlardı. İnsanın insan gibi yaşayacağı ortamını yaratacak olan "uzun dönemli bir büyüme, istikrar ve tam istihdam yaratabilmesi, sosyal adaletin gerçekleşmesi ve çevrenin korunması" hedeflerine ancak bu koşulla ulaşılabilirdi.

Liderler merkez solun bu insan odaklı anlayışını şöyle özetlediler:

"İnsanlar bir toplum içinde yaşamak isterler, bir piyasanın içinde yalnızca çalışmak istemezler. ' Bu yüzden, işletmeler ve sendikalarla da işbirliği yaparak, hükümetlerin işsizlikle etkin mücadele etmesini beklerler; eğitim ve yaşam boyu öğrenme isterler, çünkü bu aynı zamanda daha etkin olmanın ve daha fazla toplumsal kenetlenmenin anahtarıdır; yönetimlerin ülkedeki olanakları ve güvenliği geliştirmesini isterler; çevrenin korunmasını ve yerel yaşam kalitesinin düzeltilmesini isterler; bu amaçların peşinde koşarken uluslararası toplumla bağlantının kurulması için ulusal sınırlar dışında işbirliği ararlar.

Bizler, ülkelerimizi daha ileriye götürmekte ve medeni hakları, istihdam ve refahı, kadın ve erkeklere fırsat eşitliğini teşvik edecek güvenli ve sağlıklı koşullar oluşturmakta kararlıyız. Hedefimiz bütün insanlarımızı-

zın yeteneklerini serbest bırakmaktır, fakat bunu yaparken, kamu kurumlarıyla özel kişiler arasında, hükümetlerle uluslararası kurumlar arasında, hükümet dışı örgütlerle kamu sektörü arasında sorumluluğu paylaşmalıyız. Bu sorun 21. yüzyıldaki çağdaş yönetimin en can alıcı noktasıdır."

Merkez sol liderler, Berlin'de üç konu üzerinde odaklandılar.

İlk olarak, küresel ekonomik rekabet, küresel piyasalar ve küresel finansman akışları bağlamında ulusal düzeydeki siyasetin ve yönetimin rolünü belirlediler. İkinci olarak sivil toplumun güçlendirilmesini tartıştılar. Üçüncü olarak, paylaşılan değerleri olan bir uluslararası toplum olma arzularını ortaya koydular.

Bildirge geleceğe dönük bir dayanışma mesajıyla noktalandı:

"Hepimiz bu toplantıdan çok şeyler öğrendik ve hepimiz tekrar biraraya gelmeyi arzu ediyoruz. Floransa toplantısının sonuçlarından biri de ilerici yönetim ağını genişletmektir. Bakanlarımızın, devlet memurlarımızın ve kamu yöneticilerimizin; siyasal çözümleri tartışmak ve birbirlerinden bir şeyler öğrenmek üzere biraraya gelmelerini ve düzenli bir temelde işbirliği yapmalarını istiyoruz. Devlet memurları ve kamu yöneticileri değişimini teşvik edeceğiz ve zorlukları ve politika seçeneklerini belirlemek üzere düşünce adamlarının ve bilimsel kurumların yer alacağı bir ağ kuracağız. Vatandaşlarımızın, ortak deneyimden ve ortaya koyduğumuz bu yaklaşımdan güven kazanması gerektiğine inanıyoruz. Amaçlarımızı ve değerlerimizi paylaşan herkesle birlikte fikirlerimizi geliştirmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz."

DÜNYADA MERKEZ SOL

Merkez solun "**Berlin Bildirgesi**" ile dünya kamuoyuna açıklanan "**Çağdaş Yönetim Projesi**" hoş bir seda olarak kalmadı. Hem merkez sol iktidarlara sahip ülkelerin çoğunluğu oluşturduğu olduğu G-8'lerin yaptığı son açıklamanın doğrultusu, hem de Birleşmiş Milletler Zirvesi'nde kabul edilen "**Binyıl Beyannamesinin**" içeriği bu bildirgeye göre belirlendi.

Dünyayı saran ve sokak protestolarıyla sürekli beslenen globalleşme karşıtı anti-kapitalist duyarlılıktan etkilendiğini söyleyebileceğimiz "**Berlin Bildirgesi**", görülen o ki, IMF ve Dünya Bankası gibi hedefteki uluslararası finansman kuruluşlarının 21. yüzyılda izleyeceği politikaları etkileyecek. Anı-

lan kuruluşların yöneticilerinin Prag'da yapılan genel kurul toplantısında ortaya koydukları çizgi, bazı kesimlerce sokak protestocularının başarısı olarak yorumlanabildi.

Görünen. köy kılavuz istemez; dünya sola yöneliyor. Merkez sol, refahın artırılması, sivil toplumun güçlendirilmesi ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi konularında insanlığa yeni ve umutlu bir ufuk açıyor.

Türkiye kendisini dünyadan soyutlayamaz. Nitekim, merkez solun yükselişinden şimdiye kadar Türkiye'nin de kendisine düşen payı aldığı söylenebilir. DSP'nin önceki azınlık hükümeti ile bugünkü koalisyon öncülüğü bu yükselişin işaretleridir.

Solun çağdaş yönetim projesinin Türkiye'de de yaşama geçirilmesi günümüzde bir tür yurttaşlık sorumluluğudur. Gelecek için umudu merkez sağda aramak sorumsuzluktur. Merkez sağ günümüz dünyasında gündamden düşmüştür. Türkiye'ye gelince, aşmaya çalıştığımız sorunların tamamının, geçmi~ merkez sağ iktidarların kötü yönetimleri yüzünden büyüdüğünü biliyoruz..

Hiç zaman yitirmeden Türkiye uygulamasının maddi temellerini oluşturmaya başlamamız gereken "**Berlin Bildirgesi**"nin tam metnini takibeden kısmında sunuyorum.

*****

3 Haziran 2000- Berlin Senedi- Resmi Bildirisi

"21. Yüzyıl İçin İlerici Yönetim"

2-3 Haziran 2000/ Berlin

21. yüzyılda ortaya çıkan yeni zorluk ve fırsatlarla nasıl başa çıkacağımız konusunda görüş alışverişinde bulunmak ve birbirimizden bir şeyler öğrenmek için Berlin'de biraraya geldik. Kasım 1999'da altımız Floransa'da toplanmış ve orada tartışmalarımızı genişletmek için söz vermiştik. Bugün, 14 Devlet ve Hükümet Başkanı olarak, yeni yüzyıla uygun çağdaş siyasi projeyi tanımlayan ortak bir temel bulduğumuza inanıyoruz.

Biz, her şeyden önce değerlerimizle birbirimize bağlıyız. Dayanışma ve sosyal adalete sadığız. Herkesin eşit değerde olduğuna ve karşılıklı sorumluluğu bulunduğuna inanıyoruz. Bu değerler, hızla değışen dünyada yeni ilişkileri gündeme getirmektedir. Eski düşmanlıklardan kurtulduk, fakat kayıp yılları telafi etme sorumluluğumuz var. Bunu yapmanın tek yolu da, yeni bir çağdaş yolun önderliğinde gitmektir.

Biz, küreselleşmenin getirdiğı olanakların farkında olan, ancak tehlikelerini de görebilen liderleriz. Küreselleşmeyi, bir ekonomik, sosyal ve kültürel gerçeklik olarak tamamen kabul ediyoruz; fakat bu kendi gelişimine bırakılmamalıdır: küreselleşme birlikte kontrol edebileceğimiz bir gerçektir. Yeni yüzyılda ilerici yönetimin anahtar görevi, yaratılmakta olan bu yeni dünyada, değışimi yakalayabilmeleri için, insanlara yeteneklerini gerçekleştirecek araçları sağlayarak yardım etmektir.

Uzun dönemli bir büyüme, istikrar ve tam istihdam yaratılabilmesi, sosyal adaletin gerçekleşmesi ve çevrenin korunması için pazar ekonomilerinin sosyal sorumluluk ile birleşmesi gerektiğine inanıyoruz. Güçlü ve dengeli bir büyüme sağlayan sağlıklı makroekonomik ve mali politikaların, sürekli büyümenin işverenleri evvelce reddettikleri iyi iş olanaklarını değerlendirmeye teşvik ettiği noktada, tam istihdam politikalarına yardım edeceğine inanıyoruz. Fakat, dijital devrim, küresel ekonomiyle giderek artan bütünleşme ile demografik ve sosyal değışimler, değerlerimizi ancak yeni yöntemlerle çalışmakla sürdürebileceğimiz anlamına gelmektedir. Biliyoruz ki, küreselleşmenin olanaklarından bütün insanlar, özellikle gelir dağılımının daha eşitsiz olduğu gelişmekte olan dünyada aynı şekilde yararlanmıyor. Küreselleşme herkes için daha yüksek yaşam standartlarına öncülük etmeli ve çevrenin ve çalışanların korunması pahasına tahrip edici bir yarış olmamalıdır.

Bütün bu zorluklar ilerici eylemi gerektirir. Biz, herkes için fırsat, herkesten sorumluluk ve herkesin toplumu gibi öz değerlere bağlıyız. Çağdaş yönetimin yeni yöntemlerini uyguluyoruz. Bunda bize daha geniş bir diyalog yardımcı olabilir. Bu amaçla, aşağıda açıklayacağımız zorluk ve olanakları yerine getirmek için diğler liderleri de bize katılmaya davet ediyoruz.

İnsanlar bir toplum içinde yaşamak isterler, bir piyasanın içinde yalnızca çalışmak onlara yetmez. Bu yüzden, işletme ve sendikalarla da işbirliği yaparak, hükümetlerinin işsizlikle etkin mücadele etmesini beklerler; eğitim ve yaşam boyu öğrenme isterler, çünkü bu aynı zamanda daha etkin olmanın ve

daha fazla toplumsal kenetlenmenin anahtarıdır; yönetimlerin ülkedeki olana-
nakları ve güvenliği geliştirmesini isterler; çevrenin korunmasını ve yerel ya-
şam kalitesinin düzeltilmesini isterler; bu amaçların peşinde koşarken ulusla-
rarası toplumla bağlantının kurulması için ulusal sınırlar dışında işbirliği ararlar.

Biz, ülkelerimizi daha ileriye götürmeye ve medeni hakları, istihdam ve
refahı, kadın ve erkeklere fırsat eşitliğini teşvik edecek güvenli ve sağlıklı ko-
şullar oluşturmaya kararlıyız. Hedefimiz bütün insanlarımızın yeteneklerinde
serbest bırakmaktır, fakat bunu yaparken, kamu kurumlarıyla özel kişiler ara-
sında, hükümetlerle uluslararası kurumlar arasında, hükümet dışı örgütlerle
kamu sektörü arasında sorumluluğu paylaşmalıyız. Bu sorun 21. yüzyılda-
ki ilerici yönetimin en can alıcı noktasıdır.

Refahı Artırmak

Berlin Konferansı'ndaki tartışmalarımız üç alanda odaklandı. İlk olarak,
küresel ekonomik rekabet, küresel piyasalar ve küresel finansman akışları
bağlamında ulusal düzeydeki siyasetin ve yönetimin rolünü tartıştık. Bizler
için, refahın artırılmasında ulusal yönetimin beş anahtar sorumluluğu bulun-
maktadır:

- Makroekonomik politikalarda, sağlıklı kamu finansmanı ve enflasyona
karşı kararlık destekleyerek istikrar korunmalıdır; aynı zamanda mali piyasa
istikrarı, şeffaflık ve adil rekabet de geliştirilmelidir. Şirketler ve aileler yal-
nızca bu temel üzerinde güven içinde yatırım yapabilirler; yalnızca bu temel
üzerinde bizler ekonomilerimizi düzenli ve sürdürülebilir bir büyüme içinde
tutabiliriz ve tam istihdamı öngörebiliriz.

- Dünyayı saran yeni ekonomi eşi olmayan bir bolluk getiriyor. Ekonomik
değişim ve teknolojik yeniliklerin yeni çalışma biçimlerini doğurabileceğine
ve yeni piyasaların da güçlendirici ve demokratik olabileceğine inanıyoruz.
Ekonomik ilerleme insanların sosyal ve ekonomik engelleri aşmasına yardım
edebilir, ancak bu bireylerin ortaya çıkan yeni zorlukları karşılama yetene-
ğiyle donatılmalarını gerektirir.

- Eğitim, eşitlik, kalkınma ve yurttaşlık için yaşamsal önemdedir ve sos-
yal adalet ve ekonomik dinamizmin sağlanmasının anahtarıdır. Amacımız,
yaşam boyu öğrenmeyi ve vasıfsız işçilerin becerilerini geliştirmektir. Yük-
sek öğrenimi yaygınlaştırarak yeni teknolojiler için canlı bir araştırma teme-
li yaratıyoruz.

- Sosyal ve refah dağıtım sistemleri değişen şartlara uyarlanmalı ve daha etkin hale getirilmelidir. Gelişmekte olan ülkelerde oluşturulacak daha iyi bir sosyal güvenlik ağı, yoksulluğun ve kadın-erkek eşitsizliğinin artmasını önleyebilir. Ayrıca yaşlıların, hastaların ve özürliülerin, gelecekteki yeni demografik zorluklara karşı mali açıdan güven içinde olmalarını sağlamamız gerekmektedir. Sosyal politikanın temeli, katılımcılığa ve özellikle yapısal işsizliği önlemeye yönelik etkin bir istihdam politikasıdır. Bu alanda iyi uygulamalardan çok şey öğrenebilir ve bunları paylaşabiliriz.

- Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin refah, istihdam ve katılım yaratan olanaklarını sonuna kadar kullanmakta kararlıyız. Burada hükümetin rolü girişimciliğin gelişmesi için uygun ortam yaratmak, yeni teknolojilere geçiş maliyetini azaltmaya yardımcı olmak, araştırma ve bilimsel ilerlemeyi teşvik etmektir. Dijital uçurum da kapatılmalıdır. Yurttaşların, yaşam biçimimizi hızla değiştiren teknolojiye katılma becerilerine ihtiyaçları vardır. Yeni teknolojilerin, işçilerin haklarını etkileyebilecek yeni sendika biçimlerini ortaya çıkardığının bilincindeyiz.

Sivil Toplumun Güçlendirilmesi

İkinci olarak sivil toplumun nasıl güçlendirilebileceğini tartıştık. Gelişmekte olan toplumlar, değişmekte olan sosyal yapılarıyla daha dinamik olabilirler. Ailelerin desteğimize ihtiyacı vardır; bütün yurttaşların güvenli komşuluk ilişkilerine ihtiyacı vardır; çocukların, suç, uyuşturucu ve şiddet olmayan ortamlarda büyümeye ihtiyaçları vardır; ve göçmenlerin ve yerli halkın da ekonomik, sosyal ve siyasi yaşama tamamen entegre edilmesi zorunludur. Yabancı düşmanlığını ve her türlü etnik ve dini düşmanlıkları kınamayı ve bunlarla, hem ulusal hem de uluslararası ölçekte mücadele etme kararlılığımızı kayıtlara geçmesini istemekteyiz.

Önyargılara değil, yerleşik kurallara ve ıslah edilmiş bir devlete dayalı güçlü bir sivil toplum, dinamik bir piyasanın temelidir. Yetki sahipleri, sorumluluk da üstlenmelidir. Reform hükümetleri küreselleşmeyi herkesin yararına dönüştürmelidir. Biz, aşağıdaki konuları anahtar sayıyoruz:

- Yöneyimi, yurttaşlarımızın sorunlarına ve onların gelişmelerinin teşvikine odaklanacak şekilde modernleştirmeli ve güncelleştirmeliyiz. Özel sektörle ortaklığı kamu yararı sağlıyorsa desteklemeliyiz; ademi-merkeziyeti yurttaşlara sorunlarını daha fazla kontrol olanağı yaratıyorsa desteklemeliyiz; teknolojiyi hizmeti akılcı kılıyor ve kolaylaştırıyorsa desteklemeliyiz.

• Kamu hizmetleri, fırsat eşitliği ve toplumun sivilleştirilmesi için çok önemlidir, çünkü hepimizin kaliteli eğitime, sağlığa, kendimizin ve çocukların bakımına, ceza adaletine ve sosyal hizmetlere ihtiyacı var. Kanaatimiz, bu hizmetlerin, yurttaşların ihtiyaçları doğrultusunda kalitesi artmış, kolaylaştırılmış ve daha fazla kişiselleştirilmiş biçimde sağlanması yönündedir. Bu genellikle büyüyen ihtiyaçların karşılanması için yatırımların artırılması gibi zor bir reform anlamındadır.

• Bize göre toplumlar bu adı, ırkları, dinleri kökenleri veya cinsiyetleri ne olursa olsun, ancak hoşgörü ve karşılıklı saygı atmosferinde yaşadıkça hak ederler. Büyük nüfus hareketleri varken, göçmen ve sığınmacı politikalarımız net olmalıdır. Toplumsal içselleşmeyi ve etnik, kültürel ve dini farklılıkları korumakla yükümlüüz, çünkü bunlar toplumlarımızı güçlü, ekonomilerimizi esnek kılıyor, düşünce ve bilgi alışverişini özendiriyor.

• Yönetim dijital devrimi, daha katılımcı, daha sorumlu ve daha etkin kılmak için benimsenmeli ve desteklenmelidir. Dijital teknolojinin, vatandaşlara yönetimlerle bağlantı ve iletişim kurmada yeni açılımlar sunan güçlü bir araç olduğunu kabul ediyoruz.

• Daha güçlü toplumların temeli olarak hak ve sorumluluklar arasında yeni bir dengeye ihtiyacımız var. Zenginler topluma yeteneklerini ve becerilerini sunmalı, kendilerini toplumdan dışlamamalıdır; ezilenler ise yeni şanslar verilerek toplumla bütünleştirilmelidir. Devlet için, bütün yurttaşlara kendilerini geliştirmeleri için araçlar sağlayan müktedir bir rolü destekliyoruz. Kadınlar eşit haklara sahip olmalı, eğitime ve istihdama eşit olanaklarla katılmalı ve eşit işe eşit ücret almalıdır. Şirketlerin de toplum yaşamında sorumlulukları vardır. Bu ilişkinin önemi vurgulanmalıdır.

• Çeşitli ülkelerdeki yerli azınlıklar bütün dünyada en fazla incinebilir insanlar arasındadır. Bunların haklarını korumanın ve geliştirmenin özel bir önemi vardır ve uluslararası toplumun meşru ilgi alanına girmektedir.

Uluslararası İşbirliğini Daha Fazla Geliştirmek

Üçüncü olarak, paylaşılan değerleri olan uluslararası bir toplum olmayı arzu ediyoruz. Ülke içinde güçlü toplumlara olan yükümlülüğümüzün uluslararası düzeyde yerine getirecek yeni bir uluslararası toplum sözleşmesi ihtiyacını görüyoruz. Böyle bir sözleşme, ortak hedefler için karşılıklı bağımlılık, karşılıklı çaba ve karşılıklı sorumluluk gerektirmektedir. Gelişmiş dünya-

nın gelişmekte olan dünyaya karşı görevleri vardır, ve yükümlülükler karşı-
lıklıdır –borç silinmesi çatışma için değil, halkın ihtiyaçları için kullanılma-
lıdır, kalkınma çevreye saygı göstermelidir, ticaretin getirdiği yararlar payla-
şılmalıdır. Gelişmekte olan ülkelerde sosyal adaletin ve ekonomik dinami-
zmin gelişmesi için, hukukun üstünlüğünü, piyasa kurumlarını, serbest ticare-
ti ve güvenliği, ekonomik kalkınmanın n koşulu olarak, hem ulusal hem de
uluslararası düzeyde desteklemek zorundayız. Küresel ekonomi ve uluslara-
rası ilişkilerle ilgili ortak duyarlılıklar bizi birbirimize daha da yakınlılaştırır-
ken, toplum düşüncesini ulusal, bölgesel ve küresel bir perspektifle geliştir-
meliyiz.

lkelerimizin bütün yurttaşları için sosyal adalet ve ekonomik dinamizm
ararken, refahın ve olanakların uluslararası paylaşımının daha kapsayıcı ve
daha sürdürülebilir olması yönünde de sorumluluğumuz bulunmaktadır. Ti-
caret, mali istikrar, çatışmaların önlenmesi, kamu sağlığı, eğitim, çalışma,
Çevrenin korunması, ekonomik kalkınma gibi kilit konuların pek çoğuyla il-
gili uluslararası kuruluşlara sahibiz. Özellikle, açlıkla savaş, yoksulluk, sos-
yal dışlanma ve çevrenin bozulması konularına odaklanacak uluslararası ku-
ruluşları oğaltmalıyız.

Bu kuruluşların şeffaf ve saygın olmasına yönelik taleplerin farkındayız.
Ayrıca, bütün dünyayı ilgilendiren konulardaki uluslararası koordinasyon ve
işbirliğinin güçlendirilmesinin, daha istikrarlı ekonomik koşullar sağlayarak
ve daha hakça bir küreselleşme süreci inşa etmeye çalışarak, ülke düzeyinde
Çağdaş yönetimin canlanmasına da önemli katkılar yapabileceğine inanıyo-
ruz.

Yoksulluk, ocuk açlığı, borç, çatışma, çevrenin bozulması gibi sorunla-
rın birbiriyle bağlantılı olduğunu biliyoruz. Çağdaş Hkmetler için kritik
görev, yoksulluk ve azgelişmişlikle uğraşmaktır. Bu nedenle, bu sorunların
zmlerinin birbirleriyle bağlantısını kuracak etkin uluslararası koordinas-
yona ihtiyaımız bulunmaktadır. Borç silinmesi ve yoksulluğu azaltma prog-
ramları arasındaki ilişki bu tür bir bağlantının öncüsüdür. Bizim için bu alan-
daki kilit noktalar şunlardır:

- Serbest ticareti, gelişmekte olan ülkeler için ekonomik kalkınmanın
nemli bir aracı, sanayileşmiş ülkeler için ise yeni pazarlara açılan bir yol
olarak destekliyoruz. Dünya ekonomisinin, gereken ekonomik zorunlulukla-
ra sahip ülkelerde dahi doğrudan yatırımları engelleyen sermaye akım yapı-

sını inceleyeceğiz. Bütün ülkelerin çalışkan insanlarına üretimlerini yurtdışında pazarlayabilme şansını veren güçlendirilmiş çok taraflı bir ticaret sistemi, çağdaş yönetimin uluslararası düzeydeki başarısı için zorunludur. Ticareti serbestleştirmenin can alıcı bir adımı olarak, az gelişmiş ülkelerin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin pazarlarına girişlerinin sağlanması konusunda anlaşmış bulunuyoruz.

- İstikrarlı bir uluslararası mali çevrenin, ekonomik büyümeyi teşvik etmede ve bütün ülkelerin küreselleşmenin potansiyel yararlarını edinebilmesinde önemli bir faktör olduğunun bilincindeyiz. Son uluslararası kriz, doğru dürüst bir mali düzenleme yapma gereğini ortaya çıkarmıştır. HIPC için borç yardımı çabalarını destekliyoruz. Hukuk devletini ve ekonomik ve sosyal yaşamın gelişmesine engel olan zayıf yönetimlerin olduğu ülkelerde iyi yönetimlerin kurulmasına daha fazla destek vermeliyiz.

- Finansman piyasalarının çalıştığı kurumsal yapının; denetim ve muhasebe, yönetim düsturu, sağlıklı şirket yönetim ilkeleri, kamu ve özel sektör arasında sorumluluğun adil paylaşımı ve etkin düzenlemelerin benimsenmesi bağlamında geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu görüyoruz. Finansman istikrarını ve sosyal adaleti geliştirmek için gerekli düzenleme ve denetim ihtiyacı konusunda anlaştık.

- Küreselleşme, ticaret ve teknolojik ilerlemeler, yaygın yoksulluğun üstesinden gelmek için öncesine göre daha çok olanak sağlamalıdır. Hızlı teknolojik gelişmelerin mevcut eşitsizliği daha da artırma eğilimi vardır, bu nedenle fakir insanların ve fakir ülkelerin günümüzün tarihsel fırsatlardan yararlanmalarını sağlamak bizim sorumluluğumuzdadır. Hem hükümetlerce, hem de hükümet dışı örgütlerce yapılacak doğrudan etkin yardıma hala gereksinim vardır. Buna öncelik vereceğiz ve az yardım vereceklere karşı da direneceğiz.

- Yönetim, iş dünyası, vakıflar ve sivil toplum örgütleriyle güçlü ortaklıklar kurarak ve öğretmenleri eğiterek dijital ayrışmayı uluslararası dijital olanaklara dönüştürmek zorundayız. Sağlığın düzeltilmesi, eğitimin ilerlemesi ve kültürel alışveriş ve anlayışın teşvik edilmesi için yeni teknolojileri bütün avantajlarıyla kullanmalıyız. İnanıyoruz ki eğitim, gelişmekte olan ülkeler için, daha fazla önemli değilse bile, en az gelişmiş ülkeler kadar önemlidir. İlköğretim düzeyini evrensel olarak önemli ölçüde artırma hedefini destekli-

yoruz. Geleceğin vatandaşları olan dünya çocuklarının nitelikli öğretmenlerce iyi eğitilmelerini sağlamak zorundayız.

- Uluslarımızın çeşitliliğini kutluyoruz. Kültürel farklılıkları teşvik ediyoruz. Aslında daha çok temas ve daha çok alışveriş ile ilgili olan küreselleşme, tek tipliliğe değil, insanların zenginleşmesine ve kültürlerin açılmasına yol açmalıdır.

- Küresel çevre gelecek kuşaklara güvenli bir şekilde bırakılmalıdır. Sürdürülebilir kalkınma, modern yönetim için önemli bir yönelimdir. Bu hedefe uluslararası politikanın ilgili bütün alanlarında saygı gösterilmelidir. Kyoto Protokolü'nün taahhütlerini destekliyoruz ve gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında ortak çıkar yaratmak için tahvil ticareti gibi mekanizmaları kullanmak istiyoruz.

- Gelişmekte olan ülkelerin en değerli varlığı olan insanları perişan eden bulaşıcı hastalıkların yayılmasının önlenmesi için çabalarımızı yoğunlaştırmalıyız. Kaynakların sağlık altyapısı üzerinde yoğunlaşmasını destekliyoruz. Ayrıca, fakir ülkelere yardımcı olacak aşı ve bağışıklık kazandırma çabaları ile TB, Sıtma ve HIV/AIDS gibi hastalıkları önlemek için yeni aşı ve bağışıklık kazandırma konusundaki gelişmelere daha fazla katkı yapmayı taahhüt ediyoruz.

Çağdaş yönetimlerin liderleri olan bizler, 21. yüzyıldaki demokrasinin, idealleri ve hepimiz için umutları yükselteceğine inanıyoruz. Şu anda bizler 21. yüzyılın gelecek kuşaklarının çıkarına hareket ediyoruz.

Hepimiz bu toplantıdan çok şeyler öğrendik ve hepimiz tekrar biraraya gelmeyi arzu ediyoruz. Floransa toplantısının sonuçlarından biri de ilerici yönetim ağını genişletmektir. Bakanlarımızın, devlet memurlarımızın ve kamu yöneticilerimizin, siyasal çözümleri tartışmak ve birbirlerinden bir şeyler öğrenmek üzere biraraya gelmelerini ve düzenli bir temelde işbirliği yapmalarını istiyoruz. Devlet memurları ve kamu yöneticileri değişimini teşvik edeceğiz ve zorlukları ve politika seçeneklerini belirlemek üzere düşünce adamlarının ve bilimsel kurumların yer alacağı bir ağ kuracağız. Yurttaşlarımızın, ortak deneyimden ve ortaya koyduğumuz bu yaklaşımdan güven kazanması gerektiğine inanıyoruz. Amaçlarımızı ve değerlerimizi paylaşan herkesle birlikte fikirlerimizi geliştirmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.